

Financiële consequenties

De gemeente krijgt een vaste jaarlijkse vergoeding voor de opvang van asielzoekers en een vergoeding voor uitvoering van de Spreidingswet via het gemeentefonds. Deze vergoedingen worden gebruikt om de financiële lasten te betalen van:

- Verkeersveiligheids- en leefbaarheidsbevorderende maatregelen,
- onafhankelijk onderzoek leefbaarheid,
- onderwijsachterstanden beleid (VVE en leerplicht)
- activiteiten die integratie in de samenleving bevorderen, zoals de inzet van Welzijn Lochem om asielzoekers te koppelen aan bestaande activiteiten en taallessen te organiseren, het Buddy-to-Buddy traject, het project 'Op weg naar werk', waarin asielzoekers worden voorbereid op, en begeleid worden naar betaald werk, het project 'Grenzeloos muziek'.

Doordat in 2025 en 2026 de jaarlijkse vergoeding op basis van het totale aantal capaciteitsplekken wordt toegekend, maar de activiteiten voor integratie van asielzoekers pas plaats vinden als ook de 185 asielzoekers opgevangen worden, ontstaat in deze jaren een financieel overschot. Een financieel overschot of eventueel tekort wordt verrekend via de reserve opvang ontheemden.

Vanaf het jaar waarin ook de 185 asielzoekers op de opvanglocatie opgevangen worden, zijn de vergoedingen taakstellend voor de uitgaven.

De incidentele bijdrage 'Compensatie voor extra kosten feitelijk gebruik openbare ruimte' wordt ingezet voor de kosten van aanpassingen aan infrastructuur en openbare ruimte. Deze bijdrage kan ook ingezet voor preventieve maatregelen. Na het vaststellen van deze overeenkomst sluit het college een nadere overeenkomst met COA waarin dit wordt vastgelegd.

Voor buitengewoon hoge kosten voor jeugdzorgtrajecten voor asielzoekers en amy, de aanleg van een fietspad of onderwijshuisvesting die niet door het Ministerie van Onderwijs wordt vergoed, kan het college een vergoeding aanvragen bij het Ministerie van Asiel en Migratie op basis van artikel 8 van het voormalig Faciliteitenbesluit.

De financiële consequenties van het sluiten van deze overeenkomst worden verwerkt in de begroting. Als voor de uitvoering van activiteiten meer financiële middelen nodig zijn dan de jaarlijkse vergoeding, legt het college dit voor aan de gemeenteraad.

Wettelijke taak

Sinds 1 februari 2024 is de Spreidingswet van kracht. Daarin krijgen gemeenten structureel de wettelijke taak te zorgen voor een aantal asielopvangplekken. Op 1 juli 2025 hadden in de gemeente Lochem 250 asielopvangplekken aanwezig moeten zijn. De overeenkomst borgt de randvoorwaarden waarbinnen het COA deze 250 opvangplekken kan realiseren.

Kaders van de gemeenteraad

De afspraken in de bestuursovereenkomst passen binnen de kaders die u op 10 maart 2025 heeft gesteld, zoals wordt toegelicht in bijlage 3. In dit kader is aangegeven dat het COA voor zijn businesscase 30 jaar gebruik wilde maken van de locatie, maar dat het college dat niet wenselijk en realistisch achtte en het realistischer achtte uit te gaan van een overeenkomst van 10 jaar en deze te evalueren. COA heeft aangegeven het perceel alleen aan te kunnen kopen op basis van een overeenkomst van minimaal 15 jaar. Daarom is besloten een overeenkomst voor 15 jaar aan te gaan.

Uitvoering van de visie

Uitvoering van de visie 'Een thuis voor nieuwkomers in de gemeente Lochem' is geborgd in de bestuursovereenkomst. Op 28 mei 2024 heeft de gemeenteraad de visie 'Een thuis voor nieuwkomers in de gemeente Lochem' vastgesteld. Daarin staat dat de gemeente Lochem de opvang van asielzoekers als een maatschappelijke opgave ziet. Met de afspraken in deze overeenkomst worden uitgangspunten uit deze visie worden uitgewerkt. We zorgen voor een leefbare situatie voor zowel

nieuwkomers als inwoners, houden regie houden op vraagstukken over opvang en meedoen van nieuwkomers en hebben aandacht voor participatie van betrokkenen in de samenleving.

In de bestuursovereenkomst is afgesproken dat statushouders die gekoppeld worden aan de gemeente Lochem zoveel mogelijk afkomstig zijn uit de opvanglocatie Ampsenseweg Lochem. De afspraken en inzet van extra financiële middelen zijn erop gericht dat deze toekomstige inwoners van de gemeente Lochem sneller kunnen meedoen in de samenleving, zichzelf kunnen ontplooiën, kunnen deelnemen aan het arbeidsproces en zo zelfredzaam mogelijk zijn.

Leefbaarheid

In de bestuursovereenkomst en bijlagen worden afspraken gemaakt om de leefbaarheid in de openbare ruimte te borgen. U heeft het college gevraagd de risico's voor de opvang van asielzoekers in beeld te brengen. Het college heeft Bureau Beke gevraagd dit uit te voeren. Bureau Beke heeft hierover een rapport opgesteld. U heeft in het besluit over de kaders voor de bestuursovereenkomst aangegeven dat dit rapport het uitgangspunt is voor oplossingsrichtingen op het gebied van leefbaarheid. De aanbevelingen in dit rapport zijn verwerkt in het startdocument beheerplan opvanglocatie Ampsenseweg Lochem (bijlage 2). Het beheerplan is een dynamisch document dat de beheergroep gebruikt voor het monitoren van de leefbaarheid en de uitvoering van afspraken. In de bestuursovereenkomst is afgesproken dat een omwonendenoverleg en een beheergroepoverleg worden ingesteld. De beheergroep monitort de vragen, meldingen, klachten en incidenten op het gebied van leefbaarheid. Op basis daarvan adviseert zij het COA, het college van de gemeente Lochem en politie over het op- en afschalen van beheersmaatregelen. In de beheergroep zijn omwonenden, gemeente en COA vertegenwoordigd. De beheergroep vergadert de eerste twee maanden eens per twee weken. Daarna kan de frequentie worden bijgesteld.

Juridische check

U stelde als voorwaarde aan het sluiten van de bestuursovereenkomst dat deze door een onafhankelijke jurist zou worden gecheckt. Om die reden hebben wij **5.1.2e** Advocaten de bestuursovereenkomst voorgelegd en heeft zij op onderdelen input geleverd. De adviezen en suggesties van **5.1.2e** zijn overgenomen.

Risico's en kanttekeningen

In gebruik name terrein en wet- en regelgeving

Het COA zal conform wet- en regelgeving het terrein in gebruik moeten nemen. Afhankelijk van de activiteiten die zij ontplooit kan worden volstaan met een melding en/of is een vergunning nodig. Dit zijn procedures waaraan altijd een zeker procesrisico verbonden is. Een procesrisico kan betekenen dat bepaalde activiteiten vertraging krijgen of zelfs niet kunnen doorgaan. De verantwoordelijkheid daarvoor ligt primair bij het COA. Want hoewel de gemeente belang heeft bij de realisatie van de opvang heeft zij ook haar overige publiekrechtelijke verantwoordelijkheden waar het de toetsing van aanvragen betreft te waarborgen.

Faciliteitenbesluit

De financiële regelingen voor gemeenten met een opvang voor asielzoekers zijn vastgelegd in het Faciliteitenbesluit opvangcentra. Het Faciliteitenbesluit opvangcentra is per 1 juli 2025 vervallen. Het mechanisme voor het toekennen van de financiële vergoedingen blijft gelijk; de uitkering wordt alleen niet meer via COA maar als een decentralisatievergoeding door het Ministerie van Asiel en Migratie uitgekeerd. Het Ministerie van Asiel en Migratie is van plan hiervoor nieuwe wetgeving te maken. Op dit moment is de intentie de vergoedingen in stand te houden maar een nieuw kabinet kan een andere keuze maken.

In de bestuursovereenkomst afgesproken dat de gemeente Lochem recht heeft op dezelfde vergoedingen als in het vervallen Faciliteitenbesluit vastgelegd is. Ook is afgesproken dat als vergoedingen in de nieuwe wetgeving negatieve financiële gevolgen hebben voor de gemeente Lochem, COA en de gemeente Lochem aanvullende financiële afspraken maken. Deze worden, indien nodig, in een addendum aan de bestuursovereenkomst toegevoegd.

Incidentele vergoeding

De kosten voor aanpassingen aan infrastructuur in de openbare ruimte en eventuele kosten die ontstaan door preventieve maatregelen worden vergoed uit de incidentele vergoeding "Compensatie voor extra kosten feitelijk gebruik openbare ruimte". Hiervoor sluiten COA en het college een

aanvullende overeenkomst. Er is een risico dat geen overeenstemming bereikt wordt over de hoogte van de vergoeding.

Buitengewone kosten

Voor kosten voor de aanleg van een fiets/voetpad, extra onderwijshuisvesting die niet vergoed worden door het Ministerie van Onderwijs en onevenredig hoge kosten voor jeugdzorg voor amv en asielzoekers kan een beroep worden gedaan op een incidentele uitkering op grond van Artikel 8 van het voormalig Faciliteitenbesluit. Deze aanvraag moet worden goedgekeurd door het Ministerie van Asiel en Migratie. Het Ministerie van Onderwijs of het Ministerie van Asiel en Migratie kan besluiten deze aanvraag gedeeltelijk of niet toe te kennen. Het COA heeft aangegeven dat het Ministerie van Asiel en Migratie onevenredig hoge kosten voor Jeugdzorg meestal vergoedt. Als de vergoeding vanuit het Rijk voor de andere maatregelen die het college belangrijk vindt onvoldoende is, legt het college een besluit aan u voor. Als u niet instemt met dit voorstel, worden deze maatregelen niet uitgevoerd.

Communicatie en burgerparticipatie

Dit voorjaar heeft het college alle omwonenden gesproken. Op 6 mei 2025 vond een meedenkbijeenkomst met omwonenden en belanghebbenden plaats.

Op 26 augustus heeft een bijeenkomst met de meest nabije omwonenden plaats gevonden over de afspraken in de bestuursovereenkomst. Op 3 september vindt een rondleiding op de (nog lege) opvanglocatie voor amv plaats voor omwonenden.

Na dit besluit worden omwonenden en belanghebbenden geïnformeerd met een nieuwsbrief, en wordt een persbericht naar de lokale en regionale media verzonden.

Uitvoering

Na dit besluit is de overeenkomst getekend. COA en de gemeente Lochem sluiten een aanvullende overeenkomst voor de incidentele vergoeding 'Compensatie voor extra kosten feitelijk gebruik openbare ruimte'. 3 september wordt een rondleiding georganiseerd voor omwonenden. Voorafgaand is er gelegenheid om vragen te stellen. Op 15 september vindt het eerste omwonendenoverleg plaats. 22 september vindt het eerste overleg van de beheergroep plaats. Eind september wordt op de opvanglocatie een informatiebijeenkomst georganiseerd door de Belangenvereniging Exel en Omstreken (BEO,) gericht op voorlichting over de opvang en handelingsperspectieven bij overlast.

Bijlagen:	Bijlage 1 RAAD_Bestuursovereenkomst opvanglocatie Ampsenseweg Lochem Bijlage 2 RAAD_Startdocument beheerplan opvanglocatie Ampsenseweg Bijlage 3 RAAD_Uitwerking raadsbesluit betreffende Kaders bestuursovereenkomst asielopvanglocatie met COA
-----------	---

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	3